

PISMA „DOGOVOROM“

Hitrost omejiti na 80 km (razen na hitrih in avto cestah)

Ko so se pred leti začele prometne nezgode, smo govorili o krvavem davku, ki ga zahtevajo naše ceste, sčasoma pa smo začeli navajati le še številke (npr. do 1. julija je umrlo 297 ljudi, ranjenih je bilo okrog 4700), tako da je letna bilanca okrog 600 mrtvih.

V dnevnem časopisju se pojavljajo razni članki, napotki za voznike avtomobilov, televizija ima oddaje oziroma prikazuje posnetke, ki nazorno kažejo, kakšni so vzroki teh nesreč in refren je vedno isti; na prvem mestu je prevelika hitrost, nato alkohol in končno izsiljevanje prednosti. Verjetno vozniki, ki povzročajo te nesreče, odaj ne gledajo, pa tudi časopisov ne berejo, saj so vedno preveč zaposleni, vedno se jim muči in dirjajo in divjajo po naših cestah...

Ob vsem tem se nam vsiljuje vprašanje: Ali ni to eden izmed moralnih problemov, ki bi ga morali reševati s še večjo zavzetostjo, odgovornostjo? Kaj ni skrajni čas, da napravimo konec morijam na cestah?

Občani krajevne skupnosti Gradišče menijo, da bi bilo treba z energično akcijo oziroma ukrepi preprečevati nesreče oziroma obvarovati dragocena človeška življenja z naslednjimi ukrepi:

1. Omejiti hitrost na naših cestah, ki so večinoma neprimerne za hitro vožnjo, na 80 km, na hitrih cestah na 90 km in na avtocestah na 120 km. Tako ukrepajo skoraj vse države v Evropi. Posledica: naglo in močno upadanje prometnih nesreč!

2. Treznost voznika za volanom. Voznik bi moral biti — kakor vsi, ki so v službah — popolnoma trezen in vsa dogovarjanja, koliko naj bo stopnja alkohola — promila — v krvi so prazna besedičenja in potuha za alkoholike. Povsod po svetu so vedno ostrejši ukrepi glede tega.

3. Strožje kazni za kršitelje cestnih predpisov oziroma povzročitelje nesreč na cestah. V ZRN je spremenjen zakon o cestnem prometu in kazni so zelo poostrene — visoke denarne in disciplinske kazni (do 3000 mark); število nezgod se zmanjšuje.

Naši občani bi zelo radi, da bi jim odgovorni forumi pojasnili, kakšne ukrepe predvidevajo, da bi bila varnost na cestah nekako zagotovljena. Sodi, da bi navedeni ukrepi bistveno pripomogli, da bi se število nesreč zmanjšalo! Mogoče so o tem problemu že kaj razpravljali v republiški skupščini?

CIRIL KIFERLE,
Ljubljana, Prešernova 19

Kako v vrtec — odgovor »prizadetim bralcem«

V zvezi s člankom v četrti številki DOGOVOROV (28. maja 1973) z gornjim naslovom pojasnjuje komisija za sprejem otrok pri VVZ Dr. Fr. Prešeren tole:

Lokacija naše ustanove ni v tako izrazitem stanovanjskem naselju, zato še pred nekaj leti ni bilo čutiti pritiska otrok, posebno z našega območja ne.

V letu 1971/72 je tudi v našo ustanovo prihajalo iz dneva v dan več prošenj za sprejem otrok.

Komisija za sprejem otrok: 2—3 člani delovne skupnosti VVZ, 2 patronažni sestri, predstavnik zavoda za socialno delo občine Center, predstavnik krajevne skupnosti in

zastopnik staršev v svetu zavoda, pregledala v juniju 1972 — 187 prošenj. Patronažne sestri so ugotovile in preverjale dejansko stanje na domovih prosilcev. Na podlagi njihovih ugotovitev smo sprejeli petinpetdeset otrok, od tega iz krajevne skupnosti Gradišče 28; iz te Krajevne skupnosti nismo sprejeli otrok, ki še niso izpolnili drugega leta starosti. Njihove prošnje smo obravnavali junija 1973.

V šolskem letu 1972/73 je bilo 85 otrok iz krajevne skupnosti Gradišče od skupnega števila 205 otrok. V to število otrok je vključen tudi popoldanski oddelek, v katerem so zajeti otroci iz vseh ljubljanskih občin.

V letu 1973 je komisija zasedala junija — pregledala je 171 prošenj, od teh je bilo iz krajevne skupnosti Gradišča 29.

Komisija je po preverjanju patronažnih sester sprejela 48 otrok; 23 prošenj ni bilo obravnavanih (prošnje otrok, ki so bili rojeni v letu 1972 in še niso dopolnili drugega leta starosti). Prošnje teh otrok in prošnje, ki so prispеле naknadno, bomo obravnavali v letu 1974.

Komisija za sprejem otrok dela po pravilniku. Navajamo le nekaj glavnih točk, ki jih vsebujejo kriteriji za sprejem:

1. status družine,
2. ekonomsko stanje družine,
3. zdravstveno stanje,
4. zaposlenost staršev,
5. stanovanjske razmere,
6. kraj bivanja,
7. kraj zaposlitve — ta kriterij je specifičen za naš zavod,
8. otroci osebja, zaposlenega v VVZ.

»Prizadeti bralci« se lahko podrobno seznanijo s pravilnikom, izobešenim na oglasni deski v našem zavodu, ravno tako s seznamom sprejetih ali odklonjenih otrok v letu 1973.

Dopolnimo lahko le to. Osebe VVZ Dr. France Prešeren si prizadeva rešiti vsak problem varstva otrok z našega območja in bi prav gotovo vsi »prizadeti bralci« dobili vse informacije v ustanovi sami, morebiti bi lahko rešili tudi njihov problem.

29 prošenj, ki so prispеле na naš naslov do 19. junija 1973, je zelo malo in sodimo, da med njimi prav gotovo ni bilo prošenj »prizadetih bralcev«.

Komisija za sprejem otrok
VVZ Dr. France Prešeren
Ljubljana, Prešernova 29

Še enkrat: komu družbeno pomoč?

V peto številko »Dogovorov« sem napisala članek z naslovom Komu družbeno denarno pomoč. Ugotovila pa sem, da je tiskarski škrat stvarno spremenil vsebino članka, zato prosim, da objavite tale popravek.

Namesto: »Sprejemljive so zahteve tistih, ki zahtevajo...«, mora biti: *Nesprejemljive* so zahteve tistih, ki zahtevajo, da bi spiske prejemnikov družbeno denarnih pomoči razobesili na javnem mestu z vsemi podatki in jih tudi javno obravnavali. To bi bilo do ljudi, ki so socialno že tako precej na robu družbe, nehumano; taka zahteva pa kaže tudi na nezupanje do strokovne socialne službe ter članov socialnih komisij pri krajevnih skupnostih.

Ker je članek nastal pravzaprav na osnovi takih zahtev, prosim, da popravek objavite.

IVANKA CURK
Center za socialno delo

Pogovor nad maketo, ki ponazarja Ploščad B. Kraigherja

Če živite v Ljubljani, nemara celo v centru mesta, pa se boste, denimo, preselili nekam daleč za kakšnih deset, petnajst let, se vam utegne primeriti, da se boste, povratniki, na železniški ali avtobusni postaji — zamislili si, da bosta takrat že novi — začudeno ozirali sem in tja in nazadnje le vpašali mimoidoče: »Oprostite, kako pa se pride na glavno pošto?« Glavna pošta se ta čas ne bo nikamor preselila, in tudi Slon, Figovec in dobra stara Evropa bodo bržčas še ostali na svojih mestih, toda strogi center mesta bo kljub vsemu imel čisto drugačno podobo. Sicer pa pojdimo lepo po vrsti.

Pred leti, hm, le kdaj je že to bilo, smo se Ljubljančani radi povzpeli na vrh Nebotičnika in ugotavljali, katera stavba je torej višja, nebotičnik ali nova — Metalka. Komaj smo se je dobro nagledali, že so nam lahko zasijale oči ob novih primerjavah. Sli smo namreč še više, na teraso mogočne Ljubljanske banke in premišljevali, ali bi nemara v ravni črti lahko izstrelili puščico na Ljubljanski grad...

Tako torej raste naše mesto. Vsak dan po malem, dejali bi, opeka na opeko, oprostite, železobetonska plošča na ploščo in mi se tega komaj zavedamo in se čudimo našim starim izseljencem, ki prihajajo domov na dopust in pripovedujejo, kako je Ljubljana zrasla...

Pravkar je v Centru zrasla nova blagovnica Metalke na Dalmatinovi ulici. Ni posebno visoka, ne smemo pa pozabiti, da je je polovica pod zemljo (tri etaže). Nova Metalčina blagovnica je prvi del etapne gradnje novega mestnega središča, katerega zazidalni načrt je bil sprejet leta 1968. Po tem programu naj bi se videz mestnega središča, predvsem pa njegova funkcionalnost, spremenil v naslednjih desetih letih.

O tem, kakšna bo ta etapna gradnja, smo se pogovarjali z Marijo Seškovo, šefinjo inženirja

za gradnjo ploščadi Borisa Kraigherja pri Ljubljanskem investicijskem zavodu. Občinska skupščina Center in bodoči soinvestitorji so za vsa pripravljana dela in seveda celotno zgraditev ploščadi Borisa Kraigherja pooblastili Ljubljanski investicijski zavod.

»Zdaj so vsa pripravljana dela v zvezi z dokumentacijo za dokončno gradnjo prve etape Kraigherjeve ploščadi (Metalka, Dalmatinova ulica in del Titove ceste) končana. Tako bo do zime rekonstruirana Dalmatinova cesta. Zdaj na vrhuncu turistične sezone Dalmatinove ni mogoče povsem zapreti. To se bo zgodilo v jeseni, takrat pa bo potekal promet po Tavčarjevi ulici v obeh smereh. Ko bo tudi to urejeno, se bo začela rekonstrukcija na Titovi cesti.

— Ko smo že ravno pri Titovi cesti, kako pa je s podhodom za pešce na Ajdovščini?

»Pravi podhod za pešce na Ajdovščini bo pod Titovo cesto, od Figovca do nove Metalke. Še prej pa mora Metalka porušiti svojo staro trgovino na vogalu Dalmatinove in Titove (predvidoma naj bi padli zidovi dva meseca po otvoritvi nove blagovnice. Seveda se je vse nekoliko zavleklo, ker nova blagovnica ni bila končana v določenem roku, in sicer lani.«

— In naprej?

»Postopoma bodo še v prvi fazi zrasli štirje objekti. Oglejmo si maketo in jih imenujmo kar »A«, »B«, »M« in »C«. V vseh teh naštetih objektih bo okoli 20 000 kvadratnih metrov koristne površine. V tako imenovanem objektu »C«, ki bo meril 15 000 kvadratnih metrov, bodo imela svoje prostore trgovska podjetja. Objekt »B« je namenjen blagovnici z oblačili. Ta bo merila 2000 kvadratnih metrov.

— Slišali smo, da bo Šestica »ostalal«. Je to res?

»Seveda bomo staro podrli, skoraj na istem mestu pa bo stal objekt »A«, ki bo imel

1200 kvadratnih metrov koristnih površin. V njem bo prenovljen gostinski lokal Šestica in še nekaj specializiranih lokalov. Tu bosta dve restavraciji in urejen vrt.«

— V tem delu bo nekako na enem mestu vrsta tako imenovanih specializiranih lokalov ali za vsakega nekaj?

»Da, naj jih kar naštejemo. Tu bodo različni servisi, cvetličarne, Medexov lokal, frizer, jugoslovanska loterija in podobno na površini kakšnih 1100 kvadratnih metrov v kompleksu »M«.

— Na maketi vidim posejane vzdolž Titove nekakšne loparčke. Ali to pomeni, da bo v tem kompleksu stekla in železobetona tudi kaj zelenja?

»Da. To so drevesa in v končni fazi bo prav gotovo dovolj zelenja. Sicer pa se bomo počasi privadili na »podzemlje«, saj bo ves kompleks od Metalke do Slona pod zemljo »živel« v treh nadstropjih. Tu bodo na voljo tudi parkirni prostori. V tem delu pa ne bo nikakršnih stanovanjskih objektov.«

— Je zdaj, v pripravljani fazi, potrebno sprazniti precej stanovanj?

»Da, okoli sto stanovanj bomo porušili in vsem tem družinam moramo preskrbeti nadomestna stanovanja.«

— So kakšne težave?

»To je seveda zelo različno. Nekateri grede radi v nova stanovanja, v bloke, nekoliko ven iz mesta na čistejši zrak, drugi pa tudi ne. Seveda moramo razumeti, da posebno starejši težko zapuščajo funkcionalno še tako slaba bivališča iz dveh razlogov. V vseh novogradnjah so najemnine neprimerno višje — marsikdo jih težko zmore — in ljudje, ki so tako rekoč vse življenje preživeli tu v Centru, bi pač radi tu, kjer so valjeni, ostali. Toda zob časa neusmiljeno spodkopava stare zidove, črne preperle lesene drvarnice in kurnike, golobja gnezda...«

R. R.

Ploščad Borisa Kraigherja z novo Metalko